

Paludikultur und Nassanbau in NL - Agrolnno

Christian Fritz, & G.ert-Jan van Duinen in Zusammenarbeit mit

RJE Vroom, RJM Temmink, G. van Dijk, R. Aben, J. Geurts, S. Harpenslager, S. Kosten, J. Couwenberg, W. Lui, E. van den Elzen, M. van der Berg, J. Land, F. Wichern, S. Weideveld, T. Gremmen, B. van den Riet, E. de Hullu, T. Heuts, A. Grootjans, LPM Lamers & AJP Smolders

Radboud Universiteit

Lösungen für welche Zukunft?

Projekte in den Niederlanden

GREIFSWALD MOOR CENTRUM
MOORWISSEN

INNOVATIE PROGRAMMA VEEN
Omhoog met het Veen
Toekomst voor boeren en natuur

PALUDI CULTURE
cinderella

Landschap Noord-Holland
Provincie Noord-Holland

RIET GOED
PEATCAP

Veen Voer en Verder

Wellink EQ

Stichting Borgerveen
for ecosystem restoration

EDR
Netwerk met Toekomst
Netwerk mit Zukunft

INTERREG Deutschland Nederland

Europäische Union
Europese Unie

Radboud University
WILHELMINE-FELICITAS

BETTER WETTER

provincie fryslân
provincie fryslân

natuurpark moor - veenland

provincie Drenthe

RICH WATER WORLD

provincie HOLLAND
ZUID

Louis Bolk Instituut

HANZE WETLANDS

VIPNL

3N

van hall larenstein
University of Applied Sciences

ELO
European Landowners' Organisation

LIT
Landscape Institute

Durham
County Council

Coed & Bior Trust

VLM

Provincie Noord-Brabant

Provincie Utrecht

Philipps
Universität
Marburg

Radboud Universiteit

ILVO
Instituut voor Landbouwkundige Wetenschappen

Wetenschappelijk Instituut voor Natuur- en Milieukunde
Wetenschappelijk Instituut voor Natuur- en Milieukunde

Wetenschappelijk Instituut voor Natuur- en Milieukunde
Wetenschappelijk Instituut voor Natuur- en Milieukunde

WEAR

Schilfanbau

Management options

10.000 Jahre Forschung nachholen

Know-how ur

Konkurrenz belebt das Geschäft: 3-4 größere Hersteller (siehe RRR21)

Tobias Dahms, lensescape.org

Piloten – arbeitsintensive Planung und Einrichtung → Quadratmeter

Anbauflächen von 10-100 ha fehlt es an Mitteln und Starthilfe

Beispiele: Lingezegen/Waterrijk; Marickenland & Burkmeer

FD artikel

c.fritz@science.ru.nl

Trockenschäden und Gänsefraß

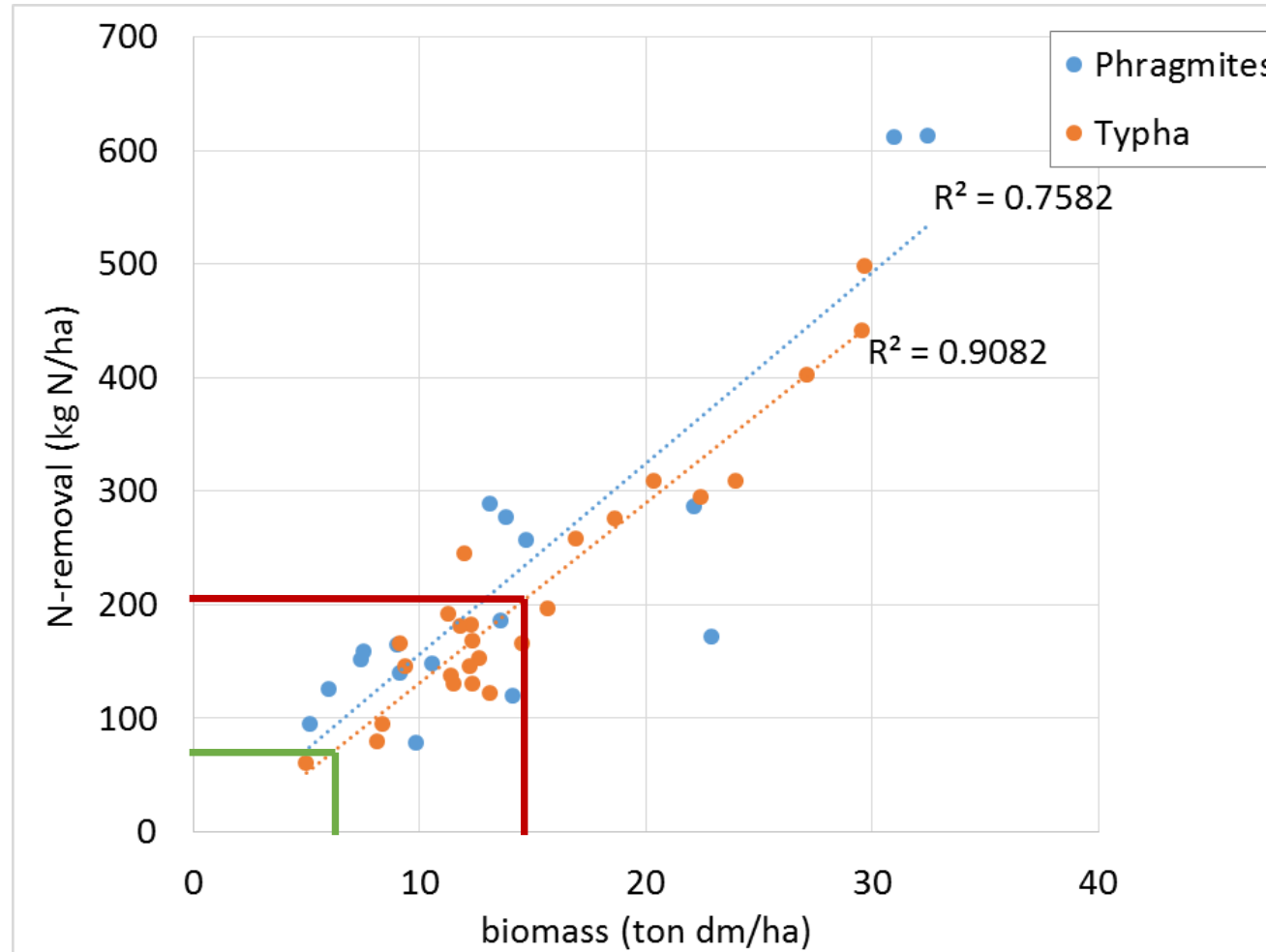

Rohrkolben: Fokus der meisten Kleinflächen-Versuche

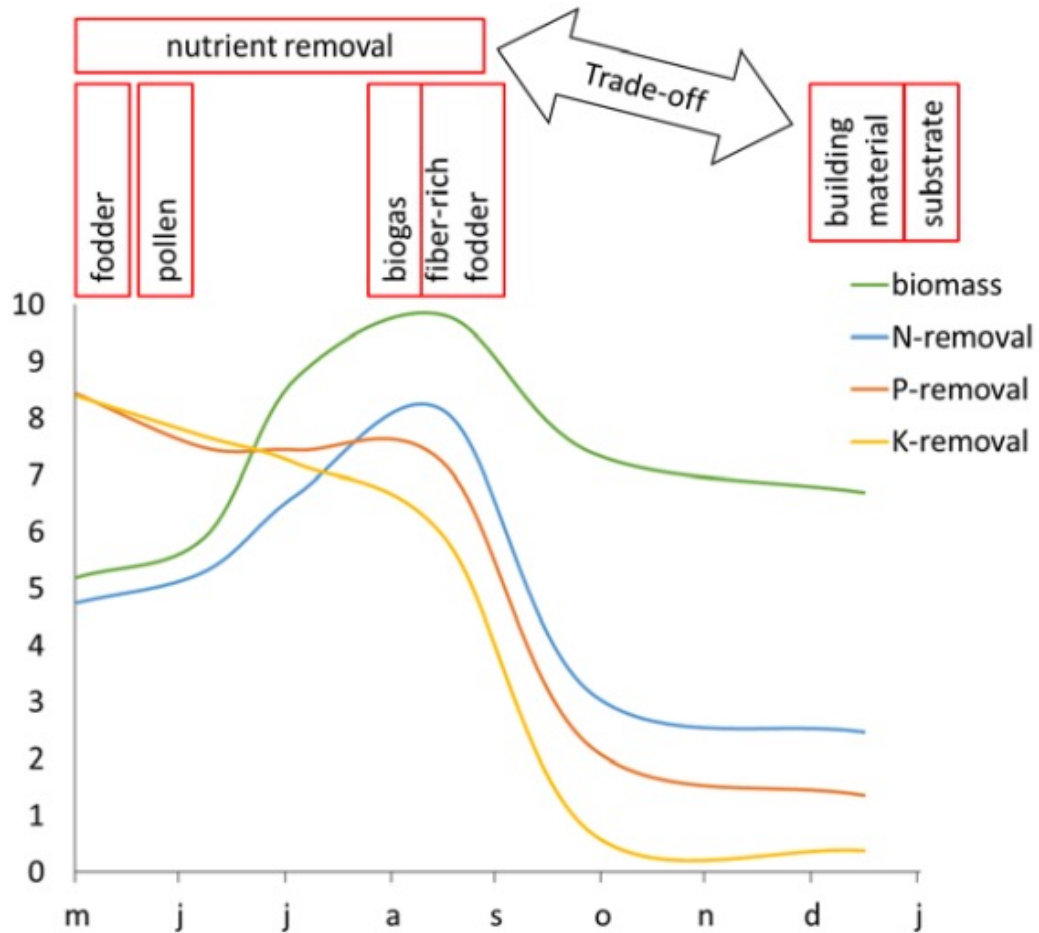

Rohrkolben braucht aber sehr viel Stickstoff

Ernte im Winter

Geurts & Fritz eds. 2018; Geurts et al. 2020; Vroom et al. 2022

Torfmoose und Schilf retten das Klima

Gaudig et al. 2018

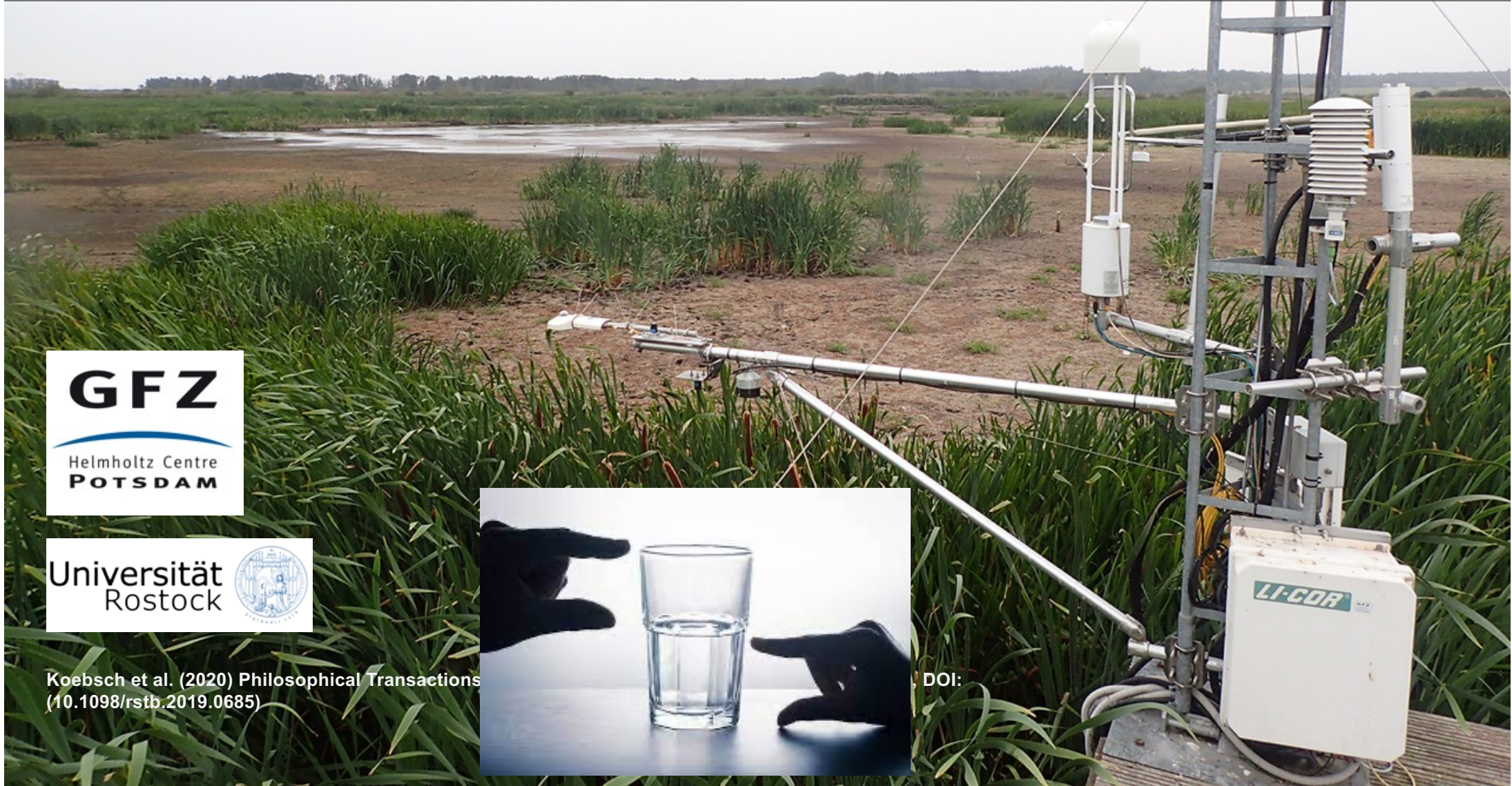

Torfmoose und Schilf retten das Klima – 30 t CO₂e

Rohrkolben meist ungünstige Wasserstände – zu nass oder trocken

Koebisch et al. (2020) Philosophical Transactions
(10.1098/rstb.2019.0685)

DOI:

Effizienterer Anbau auf nassen Flächen

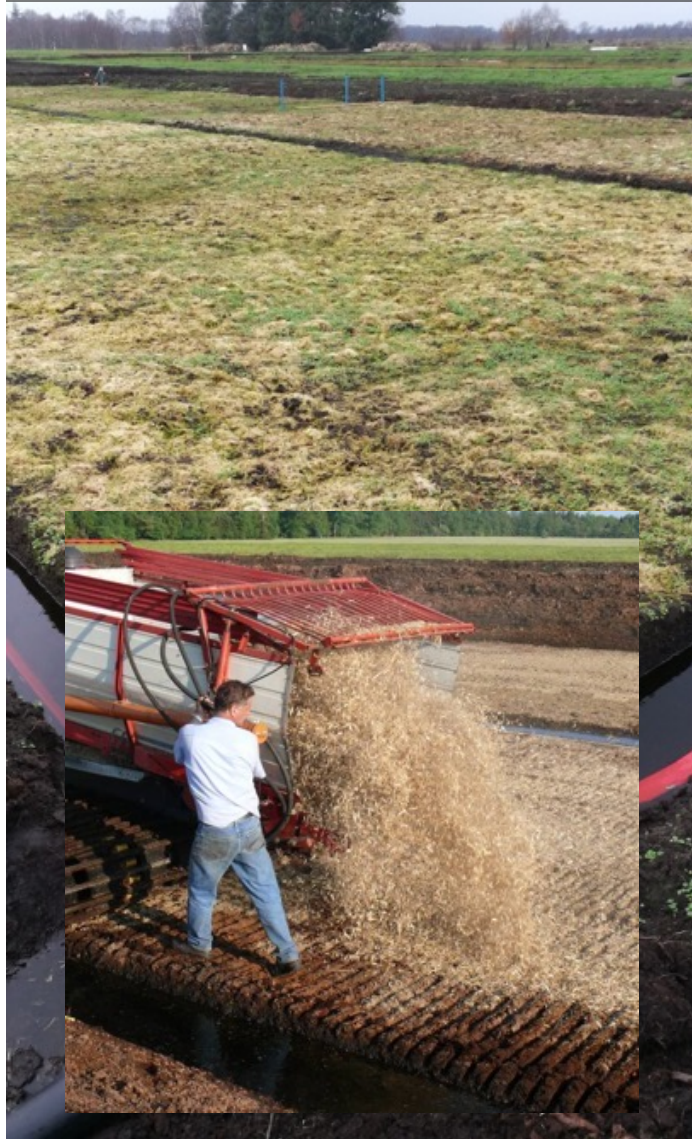

Kosten

Saat und Flächenvorbereitung → Kosteneffizienz

Grasnarbe entfernen und Wasserspeicher auffüllen

Producte und Lieferketten

Het maaien van het veld met *Isobudde*, belangrijk onderdeel van de proef om verrotting remmend te maken. Rechts Wilko Kimp.

FOTO'S: MARCUS BOEHL, FOTOGRAFIE

Uitleg langs de Heremweg bij Ankeveen. 'Proef met nutte landbouw tegen bodemdaling'

De uitstoot van methaan en koolstofdioxide wordt voortdurend gemeten.

Proef met natte landbouw tegen bodemdaling
op.nl/nattemeer

Paludikulturprodukte

Zusammenfassung

Radboud Universiteit

